

ליל שבת קודש פרשת האזינו שבת שובה ה'תשס"ח

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה בעיר אומין, על יד ציון רביז"ל, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קכ"ג המדבר מאמונת חכמים, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, העיקר והיסוד שהכל תלוי בו, לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספרי פרשת שופטים): 'אפילו אומר לך על ימין שמאל' וכו', ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור, וכל זמן שנשאר אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקושר להצדיק:

וישראל בעת קבלת התורה היו להם חכמות גדולות כי אז היו עובדי עבודה זרה שבימיהם, שהיה טעותם על פי חכמות וחקירות גדולות כידוע, ולולי שהיו ישראל משליכין מעצמן החכמות, לא היו מקבלים התורה, כי היו יכולים לכפור בכל, חס ושלום, ולא היה מועיל להם כל מה שעשה משה רבנו עמהם, ואפילו כל האותות והמופתים הנוראים שעשה לעיניהם, לא היה מועיל להם, כי גם עתה נמצאים אפיקורסים הכופרים על ידי שמות וטעות חכמתם, אך ישראל עם קדוש ראו האמת, והשליכו החכמות, והאמינו בה' ובמשה עבדו, ועל ידי זה קבלו התורה, והיינו שתרגם אונקלוס (דברים ל"ב): "עם נבל ולא חכם", 'עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו', כי עיקר קבלת התורה היה על ידי ולא חכימו, היינו על ידי שהשליכו מאתם כל החכמות כנ"ל: וזה נב"ל ראשי תיבות ל"ב נ'תיבות, שהוא כלליות התורה והיא החכמה האמתית, אשר אצלה כל החכמות בטלים, והיינו נבל, שהיא בחינת התורה, הנקראת נובלות החכמה העליונה (בראשית רבה פרשה י"ז), (ובוא וראה שעתה מבאר ומיושב התרגום הזה, שהוא פליאה גדולה, וכל העולם תמהים עליו, מה ענין תיבת נבל, לתרגמו על קבלת התורה, אך עתה מה נמלצו לחך דברי התרגום האלו): והעיקר העבודה, להיות תם וישר ירא אלקים וסר מרע, בלי שום חכמות, ושלמה המלך, עליו השלום, אחר שכתוב בו (מלכים א' ה'): "ויחכם מכל האדם", אמר (משלי ל'): "כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי". וכן אמר אסף (תהלים ע"ג): "ואני בער לא אדע

בהמות הייתי עמך", וכן כתיב (משלי כ"א): 'אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'", עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה העיקר היא אמונת חכמים, להאמין בדברי חכמים, ולקבל עצתם על כל דבר, דבר קטן ודבר גדול, ותמיד יחפש ויבקש את עצת החכם, כי על ידי אמונת חכמים יש לאדם דרך בחייו, וזוכה לקבל עצות טובות ונכונות על כל דבר, להצליח ברוחניות ובגשמיות, וכשאדם מקבל דברי החכם בתמימות ובפשיטות גמור, זוכה לכל טוב אמיתי ונצחי, כי הצדיק והחכם כבר קידש וטיהר את עצמו בקדושה וטהרה עליונה, ויודע מה שטוב לאדם בזה ובכא לנצח, וכשאדם זורק את שכלו, ומציית לדברי הצדיק, זוכה להגיע לתיקונו הנצחי, לא כן מי שאין לו אמונת חכמים, תועה מאד בדרכים נבוכים, כי הולך אחר שכלו, עד שנופל באין סומך, כי השכל של אדם מטעה אותו מאד, ונדמה לו שמרוויח, אבל לבסוף רואה שאין בידו כלום, כי אפילו באמונת חכמים צריכין לצרף הדעת אל האמונה, ולעשות לעצמו חשבון הנפש בכל פעם, מה הוא מרוויח על ידי התקרבותו אל הצדיק, ועל ידי אמונתו בו, כי כשמאמין בצדיק בלי שום דעת, אפשר לו ליפול מהאמונה, אבל אם יש לו גם דעת, שמבין גם בדעתו למה הוא מאמין בהצדיק, אזי אי אפשר לו ליפול (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רנ"ה), ועיקר הדעת הוא לעשות לעצמו חשבון, מה נשאר בידו מהתקרבותו אל הצדיק, אם בכל יום ויום הוא לומד חומש ורש"י מפרשת השבוע על ידי הצדיק, ואם לומד פרקי משניות ודפי גמרא על ידי הצדיק, ואם גם מתפלל השלש תפילות בצבור כל יום ומתבודד עצמו עם השם יתברך על ידי הצדיק, זהו סימן שיש לו להאמין בדברי הצדיק, ולקבל כל דבריו מה שיאמר כי הוא זה, כי רואה מה שפועל על ידי אמונתו, אבל אם אמונתו בלי דעת, והולך אחר הצדיק מחמת שנראה לו תנועותיו ומלבושיו והנהגותיו, זה אמונה בלי דעת, ולא יהיה לה קיום כלל, כי מיד שיכנס בו איזה קושיא על הצדיק, ולא יהיה נראה בעיניו איזה תנועה או הנהגה, יברח ממנו, כי אין בידו שום דבר שיקשר אותו אל הצדיק, מה שאין כן אם יש בידו לימודי תורה ודיבורי תפילה, זה יקשר אותו תמיד אל הצדיק, ויבין שראוי לו לזרוק את שכלו לגמרי, ולציית לכל דברי הצדיק, כי כמו שקיבל מן הצדיק הדרכה ישרה עד עכשיו, בוודאי יזכה לקבל ממנו עוד הרבה טוב אמיתי ונצחי אם יציית לו באמת.

וזה כל ענין ההתקרבות אל רביז"ל, ולמה אנחנו נוסעין לציון רביז"ל על ראש השנה, כי רביז"ל מזכה אותנו עם כל טוב אמיתי ונצחי, ועל ידי רביז"ל אנחנו זוכין ללמוד שיעורי תורה בכל יום, ולהתבודד עמו יתברך בכל יום, ולעשות מצוות

מעשיות בחיות ובהתלהבות גדולה, ולכן אנחנו זורקים את שכלינו לגמרי, ובאים אל ציון רביז"ל על ראש השנה, כי כן ביקש אותנו רביז"ל, ועל ידי זה אנחנו מקבלים כל התיקונים הנפלאים של רביז"ל, וראוי לנו לשמוח כל השנה על שזכינו להיות אצל רביז"ל על ראש השנה, וכמו שאמר רביז"ל בפירוש (חיי מוהר"ן סי' ת"ג) שמי שזכה להיות אצלו על ראש השנה ראוי לו לשמוח כל השנה, ועליו נאמר (נחמיה ח') אכלו משמנים ושתו ממתקים וגו', וכבר אמר לנו רביז"ל (שם סי' ת"ו) מה אומר לכם, אין למעלה מזה, מלהיות אצלי על ראש השנה, ולכן אם אנחנו שמחים כל השנה שזכינו להיות אצל רביז"ל על ראש השנה, זהו סימן שיש לנו אמונת חכמים באמת.

ועלינו תמיד לעשות חשבון לנפשינו עם אנחנו מצייתים את רביז"ל על כל דבר אשר צוה אותנו, וניקה לדוגמא דבר אחד, שמחת שבת קודש, הרי השבת הזה היא השבת הראשון של השנה, ורביז"ל צוה אותנו לשמוח מאד בשבת קודש (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' י"ז), ואמר, שראוי ללמוד בספר "ראשית חכמה" בתחילת שער הקדושה, במקום שהוא מפליג בגודל מעלת השבת, ולהתעורר מזה לשמחת השבת, עיין שם, וצריך כל אחד לשאול את עצמו אם מציית את רביז"ל להיות בשמחה עצומה כל השבת, וכן אם למד בספר "ראשית חכמה" במקום הנ"ל להתעורר לשמחת השבת, כי דברים אלו נכללים ב"אמונת חכמים", כי הלא רביז"ל צוה אותנו עליהם, ואם יש לנו אמונת חכמים ברביז"ל, צריכין לקיים את דבריו כי הוא זה, ועל ידי זה בוודאי נזכה להצליח מאד, ולהמשיך על עצמינו קדושת שבת באמת.

וכן בענין סדר דרך הלימוד של רביז"ל, עלינו לשאול את עצמינו אם אנחנו מצייתים את רביז"ל, ללמוד בכל מקומות התורה שיעורים כסדרן מדי יום ביומו, וכמבואר בדברי רביז"ל (שיחות הר"ן סי' ע"ו), ואם אנחנו משלימין פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום כל שבוע חוק ולא יעבור, כי זה חיוב מדברי חכמינו הקדושים (ברכות ח') וכן נפסק בשולחן ערוך (אורח חיים סי' רפ"ה סעיף א') חייב לקרות לעצמו בכל שבוע פרשת אותו השבוע שנים מקרא ואחד תרגום, ומרן המחבר פוסק (שם סעיף ג') שמיום ראשון ואילך נקרא עם הצבור, והמציאות מראה, שאם לא מצייתים לדברי השולחן ערוך, להתחיל מיום ראשון ואיך להשלים את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, אלא מחכים על ערב שבת קודש, לבסוף מחסרים שבוע אחר שבוע בלי להשלים את הפרשה, ומפסידין חיוב זאת של חכמינו הקדושים, וגם את ההבטחה שהבטיחו (שם) כל המשלים פרשותיו עם הצבור משלימין לו ימיו ושנותיו, ולכן סימן מובהק אם יש לנו אמונת חכמים, ואם אנחנו מאמינים בדברי רביז"ל, אם

אנחנו מרבים בשיעורי תורה כסדרן מדי יום ביומו, ולא מחסרים שבוע בלי להשלים את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום.

וכן בענין עבודת התפילה, צריכין לבדוק עצמינו יפה אם אנחנו אוהזים באמונת חכמים, ואם אנחנו מדקדקים להתפלל השלש תפלות שחרית מנחה וערבית בכל יום בבית הכנסת ובציבור, כי זהו מעיקרי היהדות, להתפלל השלש תפלות בכל יום בבית הכנסת עם הציבור, ורואים בחוש, שכל אלו שיצאו מן הדת רחמנא ליצלן, עיקר התחלתם היה שהתחילו לזלול בשלש תפלות, מקודם אמרו, למה דווקא בבית הכנסת, יכולים להתפלל גם בבית, אחר כך אמרו למה שלש פעמים, יכולים להגיד פעמיים שמונה עשרה בערבית גם בשביל מנחה, ואחר כך קצצו גם קטעים מתפילת שחרית, עד שלא נשארו עם כלום רחמנא ליצלן, ולכן אחד מן היסודות של אמונת חכמים הוא לדקדק בשלש תפילות להתפלל אותם כל יום בזמנם בבית הכנסת עם הציבור דייקא, וזה ממשיך על האדם כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות.

והנה רביז"ל לימד אותנו עבודת ההתבודדות, שכל אחד יפרש שיחתו לפני השם יתברך בכל יום, בלשון שהוא רגיל לדבר בו, בתמימות ובפשיטות גמור, ואמר (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ק), שמקטן ועד גדול אי אפשר להיות איש כשר באמת כי אם על ידי התבודדות, ואם יש לנו אמונת חכמים, בוודאי לא נחסיר יום אחד מלהתבודד עמו יתברך, ובפרט בימים אלו שאנחנו נמצאים על יד ציון רביז"ל, בוודאי עלינו לינצל כל יום ויום בהרבה תפילה והתבודדות אצל הציון הקדוש, כי הלא כאן הוא המקום שיכולים לפעול כל מיני ישועות ברוחניות ובגשמיות, וחבל מאד לבזבז הזדמנות נורא כזה, וכבר אמר הרב הקדוש רבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל, שאם מתעקשים אצל ציון רביז"ל, בוודאי פועלים ישועה, אם כן למה לא נחגור עצמינו באמונת חכמים, ונשפוך כל שיחתנו לפני השם יתברך בתמימות ובפשיטות גמור, ואז בוודאי נזכה לכל טוב אמיתי ונצחי, ולכן אשרי הזוכה להכניס בעצמו אמונת חכמים באמת, ומצרף אל האמונה גם את הדעת, היינו שעושה חשבון לנפשו מה הוא מרוויח בכל יום ויום על ידי אמונתו, כי אז בוודאי יזכה לכל טוב אמיתי ונצחי בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה רביז"ל מגלה סוד אמונת חכמים בפסוק הנ"ל מפרשת השבוע, (דברים ל"ב) עם נבל ולא חכם, ותרגום אונקלוס, עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו, ולכאורה הוא

פלא, מה ענין "ולא חכימו" לקבלת התורה, אבל מרומז כאן ענין אמונת חכמים, שצריכין לזרוק את השכל לגמרי בלי שום חכמות כלל, וכן עשו כלל ישראל בשעת קבלת התורה, שהיו בהם חכמות עצומות שנדבק בהם בהיותם במצרים, ואם לא היו משליכין החכמות שלהם, לא היו מקבלים התורה, אבל כשבאו לקבלת התורה זרקו את השכל שלהם לגמרי, וצייתו לדברי משה רבינו, ועל ידי זה קיבלו את התורה, שזהו "עם נבל ולא חכם", שעשו עצמם כ"עם נבל", בלי חכמה ושכל כלל, ודייקא על ידי זה קיבלו את התורה, כי ראו שמשה רבינו מזכה אותם עם חיים רוחניים, חיים אמיתיים בדביקות הברא יתברך שמו, ולכן הבינו בדעתם שראוי להם לזרוק את שכלם לגמרי, ולהאמין בו בכל דבריו, ועל ידי זה יצליחו מאד בכל דבר.

והנה על פי זה יתפרש היטיב גם תחילת הפסוק, "הלה' תגמלו זאת", ומובא שהאות ה' רבתי, והיא נקרא בפני עצמה, "ה" לה' תגמלו זאת, ויש להבין מהו ענין ה' הזאת? אבל מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ג) שאות ה' הוא הדעת, שמשם ההולדה, וכמו שכתוב (בראשית מ"ז) הא לכם זרע, ואברהם ושרה לא הולידו עד שהגיעו אל ה"א הזאת שהוא שלימות הדעת, עיין שם, ואם כן גם ה' זאת מרמז על הדעת, שהאמונה שלהם במשה רבינו בשעת קבלת התורה היתה עם דעת, שהבינו שראוי להם לזרוק חכמתם ושכלם ולהאמין בו בכל דבריו, שזהו "ה' - לה' תגמלו זאת", "זאת" מרמז על האמונה הקדושה, וכמובא בתיקוני זוהר (תיקון י"ט) על הפסוק "בזאת אני בוטח" וגו', וכן אומרים (בתפילה) ואמונה כל "זאת", וזהו, "ה" לה' תגמלו זאת", שתצרפו את "ה" הדעת אל האמונה הנקרא "זאת", ואז, "עם נבל ולא חכם", שתהיו במעלת "עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו" כמו שתירגם אונקלוס, כי על ידי הדעת יהיה קיום אל האמונה, ותזכה להגיע אל החכמה האמיתית המרומז בתיבת "נבל" שהוא ראשי תיבות ל"ב נתיבות, היינו התורה הנקראת נובלות החכמה העליונה, ל"ב נתיבות חכמה, וכמבואר בדברי רביז"ל בתורה זו, כי על ידי צירוף הדעת אל האמונה, יזכה להגיע את הדביקות האמיתי בו יתברך, והשם יתברך יזכינו לאמונת חכמים באמת, ולהתקרב אל רביז"ל בתמימות ובפשיטות גמור, עדי נזכה לעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת האזינו שבת שובה ה'תשס"ח

בשבת קודש בבוקר, אחרי תפילת מוסף, בעיר אומין על יד ציון רביז"ל, דיבר מוהרא"ש נ"י שיחה קדושה בענין "דרך ארץ" ומדות טובות.

פתח מוהרא"ש נ"י ואמר, רביז"ל פעם אמר, "אם היו בני אדם יודעים את הדרך ארץ שאני מלמד עם אנשיי, היו קיסרים ומלכים שולחים בניהם אלי ללמוד דרך ארץ", כי אצל רביז"ל היה העיקר דרך ארץ ומדות טובות, ולא היה מנהגי פראות אצל אנשי רביז"ל כלל, ופעם אמר מוהרנ"ת ז"ל שרביז"ל יכול לקרב כולם אל הקדושה, חוץ מעז פנים, כי מי שהוא עז פנים, ואין לו דרך ארץ, אין לו שום שייכות וקשר אל רביז"ל, ובליל ראש השנה האחרון של רביז"ל בעלמא הדין, עמדו אנשי שלומינו בתור ליטול נטילת ידים, וחשש אחד מאנ"ש שלא ישאר לו דבש בצנצנת לטבול בו הלחם שלו, והוריד הצנצנת מן השולחן והחביא אותו תחת כנפי בגדו, וחשב שאף אחד לא ראה אותו, אבל רביז"ל ראה היטיב, ונצטער מאד על חוסר דרך ארץ, והתבטא ואמר, "ילדים קטנים כאלו, בשביל מוציא בדבש, יעשו דבר כזה..." ואחר כך בשעת אמירת התורה, שאמר אז התורה "תקעו תוכחה" (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ה'), דיבר ממזונא דנשמתא ומזונא דגופא, ואיך שמזונא דגופא, אם אינו בדרך ארץ כראוי, מחליש את כח מזונא דנשמתא, והיה זה תוכחה קדושה על מעשה הנ"ל, כי רביז"ל רצה שאנשי שלומינו יתנהגו בדרך ארץ גדול, באכילתם ובדיבורם ובכל התנהגותם, והיו אנשי שלומינו בכל הדורות מצטיינים עם מדת הדרך ארץ שלהם, עד שהיה להפליא בעיני כל רואיהם.

וידוע שבחיי רביז"ל, אנשי שלומינו פיהדו מאד מלגשת אל רביז"ל, ורק בעתותי רצון ובזמנים מיוחדים היו אנשי שלומינו יכולים לשבת ביחד עם רביז"ל, ולשמוע ממנו שיחות קדושות ותורות נפלאות, וגם אז היה הכל באימה ובפחד גדול, וכשחילק רביז"ל שיריים ממאכלו, עברו כל אנשי שלומינו בתור מסודר ובדרך ארץ גדול, וכל אחד לקח מעט מן הצלחת, והשאיר בשביל חברו, ולכן אם רואים אנשים מתנהגים בדרכי פראות, ודוחפים אנשים, וצועקים בקולות משונות, צריכים לדעת שאין זה שייך לחדרו של רביז"ל כלל, כי אצל רביז"ל היה העיקר והיסוד "דרך ארץ".

ובימים אלו שאנחנו נמצאים אצל ציון רביז"ל, עלינו לזכור היטיב את דברי חכמינו הקדושים (יומא פ"ה:) עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו, ולכן מי שיודע שהתנהג בפראות נגד חברו, ופגם נגדו או הזיק אותו באיזה ענין, עליו להזדרז לבקש סליחתו ומחילתו, כי אחרת אין לו מחילה, ואפילו שיאמר אלף פעמים "תיקון הכללי" אצל ציון רביז"ל, אם לא ירצה ויפייס את חברו לא יומחל לו, ויש בני אדם שהם עזי פנים, ומתנהגים בפראות כל השנה, ובערב יום הכיפורים מסתובבים בכל הבית הכנסת לבקש מכולם וסליחה ומחילה, וחושבים שבזה פטורים מן הכל, אבל אין הדבר כן, כי אם אין רצונו של אדם לשנות את דרכיו ומידותיו, ולהתנהג בדרך ארץ גדול, מה מועיל בקשת סליחתו, הלא הוא רק מן השפה ולחוץ, ואחר יום הכיפורים הוא כבר חוזר לסדרו, ולכן כדאי ללמד עצמו הלכות "דרך ארץ" בכל פרטיו ודקדוקיו, ולבקש הרבה מן השם יתברך שיזכה להתנהג בדרך ארץ גדול, ואז יהיה נשמר מכל רע ברוחניות ובגשמיות, והשם יתברך יזכינו לקנות בנפשינו מדות טובות, ולהתנהג תמיד בדרך ארץ גדול, עדי נזכה לראות בישועתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת האזינו שבת שובה ה'תשס"ח

בזמן תפילת מנחה של שבת קודש, עת רעווא דרעווין, בעיר אומין על יד ציון רביז"ל, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ז' המדבר מן הרחמנות של המנהיג האמיתי, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), בתיב (ישעיה מ"ט) כי מרחמם ינהגם, היינו מי שהוא רחמן, הוא יכול להיות מנהיג, ורחמן בזה הוא רק משה רבינו, כי הוא היה מנהיג ישראל ומסר נפשו בשביל ישראל, היינו להוציאם מעוונות, כי עיקר הרחמנות הוא כשישראל עם קדוש נופלין חס ושלום בעוונות, כי זהו הרחמנות הגדול מכל מיני רחמנות, כי כל היסורים הקשים שבעולם, אינם נחשבים כלל כנגד המשאוי הכבד של עונות חס ושלום, כי כשישראל נופלים בעוונות חס ושלום,

זהו משאוי כבוד מאד, שאי אפשר לישא כלל המשאוי הכבד הזה, כי מי שיודע קדושת ישראל, מאין הם לקוחים, ויודע רוחניות ודקות של ישראל, הוא יודע שישראל רחוקים לגמרי מעוון, ואין עוון שייך להם כלל וכלל לא, לפי גודל קדושתם משורשם, וגודל דקותם ורוחניותם, ועל כן כל היסורים שבעולם אינם נחשבים למשאוי כנגד המשאוי הכבד של עוונות, חס ושלום, רחמנא לצלן, ואפילו כשיש לאדם יסורים, אם אין בהם עוונות, אינם נחשבים ליסורים כלל, וזה בחינת (שבת נ"ה): 'אין יסורין בלא עון', שכשאין בהם עוון, אינם יסורים כלל, כי עיקר היסורים הם רק כשנופלים בעוונות, חס ושלום, וזהו עיקר הרחמנות, לרחם על ישראל עם קדוש, להוציאם מהמשאוי הכבד של עוונות, ועל כן משה רבנו, עליו השלום, בכל עת שנפלו ישראל באיזה עוון, היה מוסר נפשו עליהם והתפלל בעדם, כגון במרגלים וכיוצא, כי ידע, שלפי קדושת ישראל ודקותם הם רחוקים מעוון, ואי אפשר להם לישא כלל המשאוי הכבד של עוון וכו', עיין שם כל זאת בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי מנהיג אמיתי הוא רק מנהיג שכל מהותו מרחתו ויגיעתו לרחם על נשמות ישראל ולהוציאם מעוונותיהם, כי אין עוד רחמנות בעולם כמו על מי שנפל בעוונות חס ושלום, שהרי נשמתו ניתקה ממקור חצבתה, ונתונה בתוך חושך גדול מאד, וכל החיים שלו מרורים ממוות רחמנא ליצלן, כי נשמות ישראל בשורשם רחוקים מעוון לגמרי, ואין עוון שייך אליהם כלל, ונבראו בעולם רק להתענג על נועם זיו השכינה, ולהיות קשורים ודבוקים בו יתברך תמיד, ורק זה נקרא חיים אמיתיים, וכמו שכתוב (דברים ד') ואתם הדבקים בהו"ה אלקיכם חיים כולכם היום, ולכן על מי שנפל בעוונות, וניתק לגמרי מכל האורות העליונות, ומרגיש בחייו חשכות ומרירות הגיהנום, עליו הרחמנות גדול מאד, והצדיקים האמיתיים שהם בעלי רחמנות באמת, כל יגיעתם וטרחתם בחייהם, הוא לרחם על נשמות ישראל ולהוציא אותם מחשכותם, ולהאיר בהן אור אלקותו יתברך, ואשרי מי שזוכה להתקרב אל מנהיג אמיתי כזה, כי על ידו יש לו תקוה טובה לצאת מכל עוונותיו, ולהאיר על נפשו זיו שכינת עוון יתברך.

וזהו ענין ההתקרבות אל רביז"ל, ולמה אנחנו נוסעים אל רביז"ל על ראש השנה, כי רביז"ל הוא הרחמן האמיתי המוציא אותנו מעוונותינו ומאיר עלינו אור שכינת עוון יתברך, וככל שאנחנו מסלקים את השכל המדומה שלנו, ומצייתים את רביז"ל בתמימות ובפשיטות גמור, כך אנחנו מקבלים את תיקוני רביז"ל, וזוכים לצאת מעוונותינו ולהתקרב אל השם יתברך באמת, וביותר נעשה ענין זה בראש השנה,

כי ראש השנה הוא מקור הדינים של כל השנה, ועיקר המתקת הדינים אינו אלא על ידי קדושת וטהרת המחשבה, כי שם שרשם, וכשאדם זוכה לדבק מחשבתו בו יתברך, זוכה להמתיק את כל הדינים, וכדאיתא בזהר (פקודי רנ"ד): כולא במחשבה איתברירו, אבל לקדושת המחשבה אי אפשר לבוא אלא על ידי התקשרות לצדיקים, וכמו שכתוב (שמות י"ג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו, משה הוא המוחין והדעת, ויוסף הוא הצדיק, היינו שאין שלימות למוחין אלא על ידי התקשרות לצדיקים (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רי"א), ומפסוק זאת גם לומדים את עוצם מעלת קברי צדיקים, ואיך שבמקום קבורתם זוכים לקבל את כל התיקונים שלהם, כי גם משה רבינו קישר עצמו אל "עצמות יוסף" דייקא, היינו אל ארונו ומקום גניזתו, כי כל הארבעים שנה שהלכו ישראל במדבר היה עמם ארונו של יוסף, וכן ארונות שאר שבטי י"ה, שהוא ענין קברי צדיקים, ועל ידי ההתקשרות אל הצדיקים, זוכין לקדושת המחשבה ולהמתיק כל הדינים, לכן דייקא על ידי שבאים בראש השנה, שהוא מקור הדינים של כל השנה, אל ציון רביז"ל, ומקשרים עצמו אל רביז"ל, זוכים לטהרת המחשבה, ולהמתיק כל הדינים ולהפכם לרחמים גמורים.

והנה הרחמנות של רביז"ל הוא בלי שיעור ובלי סוף, כי רביז"ל יורד לתוך הירידה של כל אחד ואחד, ומכניס בו הרהורי תשובה, עד שמטהר את מחשבתו ומדביק אותו בו יתברך, ואם אחד זוכה לסלק את מחשבתו ולציית את רביז"ל, אין מדריגה שבעולם שלא יבא אליו, וכמו שאמר רביז"ל בפירוש (חיי מוהר"ן סי' שנ"ד), שבשעה שישכבו עם הרגלים אל הדלת, היינו אחר הפטירה, אזי ידעו אם היו מקורבים אלי, כי אם היו מקורבים אלי באמת, לא היה מדריגה שבעולם שלא הייתי מביא אתכם אליו, ולכן העיקר הוא לחפש היטיב אחר העצות של רביז"ל, ולקיים אותם באמת, ואז בודאי יזכה להגיע אל טהרת המחשבה, ולצאת מן התאוות המדומות של עולם הזה, כי התאוות של עולם הזה מטעים את האדם מאד, והורסים את מוח מחשבתו לגמרי, וצריך להתגבר עם הרבה תפילה וצעקה אל השם יתברך שלא יהיה נתפס בתוך התאוות המדומות של עולם הזה, כי עיקר עצת רביז"ל על כל דבר הוא תפילה והתבודדות, לבקש ולהתחנן על נפשו לפני השם יתברך, בלשון שהוא רגיל לדבר בו, שיזכה להינצל מן התאוות הנפסדות של עולם הזה, ועל ידי הרבה תפילה והתבודדות, ובפרט אצל ציונו הקדוש של רביז"ל, שהוא הרחמן האמיתי, המוציא אותנו מעוונותינו, על ידי זה בוודאי נזכה לפעול את כל בקשותינו, ולהמשיך על עצמינו קדושה עליונה.

והנה הזוכה להגות בספרי רביז"ל, רואה מתוך כל תורה של רביז"ל, את עוצם הרחמנות של רביז"ל, כי בתוך כל תורה ובתוך כל שיחה, מתגלה עצות נפלאות לכל אחד ואחד במקום שהוא, מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, וכל אחד יכול למצוא עצמו בתוך ספרי רביז"ל, ולקחת לעצמו עזר ותרופה לרפאות נפשו, ולהחזירו אל דביקות השם יתברך, ולכן עיקר ההתקרבות אל רביז"ל תלוי בלימוד ספריו הקדושים, וכל מה שלומדים ספרי רביז"ל, יותר מקורבים אל רביז"ל.

ועלינו לדעת, שרביז"ל ברחמנותו רוצה להוציא אותנו מכל תאוות עולם הזה, שהם נכללים בג' ראשי תאוות, תאות ניאוף, תאות אכילה ושתייה, ותאות ממון, ורביז"ל מלמד אותנו ברחמנותו, להתחיל בדברים קטנים שהם בידינו, כמו למשל בענין תאוות ניאוף, שנתחיל עם קדושת העינים, כי אין יצר הרע שולט אלא במה שענינו רואות, ואם אדם מרגיל את עצמו לא להסתכל במקומות אסורות, לאט לאט יזכה לקדש ולטהר את מוחו, להיות נשמר מתאות ניאוף, לא כן מי שמפקיר את עיניו, זה עושה אותו משוגע ממש רחמנא ליצלן, וכמו שכתוב בתוכחה (דברים כ"ה) והיית משוגע ממראה עיניך, ולכן צריכין לעבוד על נקודה זה מאד, להעצים עיניו מראות ברע, ועל ידי זה יזכה להגיע אל קדושה וטהרה באמת.

וכן אמירת קריאת שמע שעל המטה על פי נוסח האריז"ל, הוא תיקון נפלא לתאוות ניאוף, וכמבואר בדברי מוהרנ"ת ז"ל (ליקוטי הלכות קריאת שמע שעל המטה הלכה ב'), ובני אדם מחפשים אחר עבודות גדולות וכבידות, ונופלים בדעתם כשאינם יכולים לקיימם, ובינתיים אינם יודעים שעל ידי קריאת שמע שעל המטה בתמימות ובפשיטות גמור, יכולים לעשות תיקונים עצומים, ולכן אשרי הזוכה לקבל את הרחמנות של המנהיג האמיתי, כי על ידי זה יזכה לתיקון אמיתי.

וכן בענין תאות אכילה ושתייה, רביז"ל לא צוה לנו להתענות ולסגף את נפשינו, רק ברחמנותו מלמד אותנו לאכול במתינות ובדרך ארץ גדול, ולברך ברכת הנהנין תחילה וסוף בכוונה גדולה, וכן ליזהר שכל מאכל יהיה כשר בתכלית הכשרות, וזה נקרא תיקון תאות אכילה, כי על ידי תעניות וסיגופים מחלישים כוח הגוף והנשמה, ואינו יכול לעבוד את ה', אבל כשנוהר בתכלית הזהירות על כשרות המאכלים, וכן מברך ברכת הנהנין בכוונה גדולה, ואוכל במתינות ובדרך ארץ כראוי, וגם מברך ברכת המזון אחר האכילה מתוך הסידור ובכוונה גדולה, בזה מתקנים תאות אכילה לגמרי, וזוכין להמשיך על עצמו קדושה גדולה.

וכן בענין תאות ממון, רביז"ל מלמד אותנו שלא יהיה כל ראשנו ומחשבתנו ברדיפה אחר הממון והכסף, רק נעסוק במשא ומתן באמונה, ונהיו נזהרים מאד מגניבות וגזילות, וגם נהיו נשמרים מאד מלהיות בעל חוב, כי רביז"ל הזהירנו מאד מן החובות, ואמר (ספר המדות אות תשובה סי' מ"ו) מי שרוצה לשוב יזהר מלהיות בעל חוב, וכן אמר (שיחות הר"ן סי' קכ"ב) שיותר טוב להיות בעל חוב לעצמו, כשעדיין אין לו בגד מכובד כפי רצונו, והוא כמו בעל חוב לעצמו, מלהיות בעל חוב לאחרים, שילוה כסף, ויקנה בגד, ואחר כך יהיה לו דאגות וטרדות איך לשלם חובותיו, כי עיקר תיקון תאות ממון הוא שיתנהג בכל עסקיו כפי כוחו, ולא יהיה רודף אחר הכסף והממון שאין ביכולתו להשיג, שזה עצת היצר הרע, לכלות ימיו ושנותיו ברדיפה אחר הכסף, וכמובא בתיקוני זוהר (תיקון ג' ב"א תיקונים אחרונים) חייבת בהון ולבתר קטילת להון, שהכסף משחקת עם האדם, ואחר כך הורג אותו רחמנא ליצלן, ורואים את עוצם רחמנותו של רביז"ל גם בענין הכסף והממון, שצוה לנו לתת "פרוטה" לצדקה בעדו לפני אמירת תיקון הכללי, ועל ידי זה נקבל את תיקונו הנצחי, והיה רביז"ל יכול לצוות אותנו לתת מטבע גדולה לצדקה בעדו לפני אמירת תיקון הכללי, אבל רביז"ל לימד אותנו דרכי הרחמנות, שעם "פרוטה אחת" יכולים לקיים מצות צדקה, ולתקן תיקונים גדולים בכל העולמות, ואשרי הזוכה לציית את רביז"ל באמת.

גם אחד מדרכי הרחמנות של רביז"ל, הוא לזכות אותנו עם הרבה לימודי תורה הקדושה, וללמוד דף אחר דף בכל מקומות התורה, שזה מטהר ומקדש את המוח והמחשבה שלנו, ועל ידי זה נהיו ניצולים מן הדפים הפסולים של העיתונים הגורמים כל הדמיונות רעות לאדם, כי מי שחי בתוך דפי התורה הקדושה, ואינו מעיין ומסתכל בדפים פסולים של עיתונים וכיוצא בהם, הוא חי חיים טובים ורגועים, ואינו מבבל את מוחו מכל הנעשה בעולם בכל עת, מה שאין כן הקורא בעיתונים ודפים פסולים, הם גורמים את כל הדמיונות במוח האדם, ומכניסים בו כל מיני פחדים ויראות של הבל, מה יהיה ואיך יהיה, עד שמוחו נעשה מבולבל לגמרי, וכמו שפירש הרה"ק הבעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש זי"ע, את מה שכתוב בתוכחה (ויקרא כ"ו) ורדף אתכם קול עלה נדף, שעיקר הרדיפות שלכם יהיה על ידי "עלה נדף" היינו דף סרוח של עיתונים ו"חדשות", שהם מכניסים פחדים ויראות של הבל בבני אדם, עד שרודפים אותם ממש, מה שאין כן מי שיושב בתוך הדפים קדושים של התורה, ואינו יודע מכל אלו, חי חיים טובים ורגועים בכל עת, ולכן אשרי הזוכה לציית את רביז"ל שהוא המנהיג הרחמן האמיתי בכל דבריו, כי על ידי רביז"ל יזכה לתיקון אמיתי ונצחי בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (דברים ל"ב) כנשר יעיר קנו על גוזלים ירחף, יפרוש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו, ופירש"י, נהגם ברחמים ובחמלה כנשר הזה רחמני על בניו, ואינו נכנס לקנו פתאום, עד שהוא מקשקש ומטרף על בניו בכנפיו, בין אילן לאילן וגו', כדי שיעורר בניו ויהא בהם כח לקבלו, על גוזליו ירחף, אינו מכביד עצמו עליהם, אלא מחופף, נוגע ואינו נוגע וכו' עיין שם, והנה אף שפשטות דברים אלו נאמרים על התנהגות השם יתברך עם נשמות ישראל, שמתנהג עמם ברחמים עצומים, אבל כמו כן נאמרים על התנהגות הצדיקים, המתדמים ליוצרם, עם נשמות ישראל, שמתנהגים עמהם ברחמנות עצומה, בבחינת (ישעיה מ"ט) כי מרחמם ינהגם הנ"ל, כי באים אל נשמות ישראל לאט לאט עם עבודות קטנות ופשוטות כפי כוחם, ומבקשים מהם שיזרקו את שכלם המדומה, ויצייתו לדבריהם הנאמרים באמת ובתמים, ובוה יצליחו מאד, ואינם מכבידים עליהם עבודות קשות, רק באים אל כל אחד ואחד כפי כוחו, ואם אדם זוכה לאמונת חכמים, ומציית לכל דברי הצדיק באמת, יזכה להצליח מאד בכל ענין בזה ובבא לנצח, והשם יתברך יזכינו לאמונת חכמים באמת, ולהיות מקורבים אל רביו"ל בכל נימי נפשינו, עדי נזכה לגאולה שלימה בכלל ובפרט, ולראות בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

